



בית משפט השלום בעכו

תא"מ 14-09-21621 נדאף נ' חדאד

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אברהים בולוס

התובע גבריאל נדאף

ע"י ב"כ עוה"ד ש' חסן

נגד

הנתבע מוראד חדאד

ע"י ב"כ עוה"ד ו' אגבאריה

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

האם השוואת וזיהוי התובע עם אבו בכר אל-בגדאדי מנהיגה של דאע"ש, מהווה לשון הרע ?

זו המחלוקת העיקרית שהונחה לפתחי והטעונה הכרעה.

רקע עובדתי

1. התובע מר גבריאל נדאף הינו כומר נוצרי, נמנה על מייסדי הפורום לגיוס העדה הנוצרית בישראל ומנכ"ל עמותת פורום גיוס העדה הנוצרית (להלן: התובע). הנתבע מר מוראד חדאד הינו חבר במועצת העיר שפרעם (להלן: הנתבע).

2. התובע הגיש נגד הנתבע תביעה כספית על סך של 50,000 ₪, בגין פרסום שנעשה בשפה הערבית באתר הרשת החברתית "פייסבוק" (להלן: האתר).

3. בהתאם לכתב התביעה, במהלך חודש יולי 2014, הנתבע פרסם בעמוד שלו באתר מסגרת ובה תמונה של פני התובע חצויה לאורך והצמודה לתמונה באותו אופן לפניו של מנהיג דאע"ש, אבו בכר אל-בגדאדי. מתחת למסגרת זו, הוסיף הנתבע וכתב בשפה הערבית: "אלבגדאדי וגבראיל שני צדדים לאותו המטבע" (להלן: הפוסט).



בית משפט השלום בעכו

תא"מ 14-09-21621 נדאף נ' חדאד

תיק חיצוני:

- 1 4. בהמשך, התקבלו תגובות של חלק מחברי הנתבע, והאחרון הוסיף כתגובה בזו הלשון: "מי
2 שקורא לגיוס הוא קורא להרג והורג בפועל", וכי: "החיילים שנדאף מגייס מה עושים
3 בעזה". כן, הנתבע כתב: "הבגידה אינה זעה".
4
5 5. יצויין, כי כל אחד מהצדדים הציג בכתב טענותיו תרגום שונה במקצת מהאחר. התרגום
6 שלעיל נעשה על-ידי והוא שונה קלות מתרגומו של התובע אותו הביא בכתב תביעתו, תרגום
7 הלוקה במידה מסוימת של הקצנה.
8
9 6. התובע טוען בתביעתו, כי הפרסומים שכללו, כאמור, תמונות וגם משפטים שנכתבו ע"י
10 הנתבע מהווים לשון הרע בהתאם לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: החוק),
11 ומבססים את דרישתו לחיוב הנתבע בתשלום פיצוי בסך 50,000 ₪.
12
13 7. הואיל ובפועל לא קיימת מחלוקת לעניין העובדות אותן הצגתי לעיל, הצעתי כי תובענה זו
14 תוכרע על סמך הפרסומים (הפוסט והתגובות) שהעתק מהם צורף לכתב התביעה, וגם
15 סיכומי הצדדים, ללא שמיעת עדים. שני הצדדים הביעו הסכמתם למתווה דיוני זה,
16 הסכמה שקיבלה תוקף של החלטה.
17

סיכומי הצדדים

- 18
19 8. לטענת התובע, הדברים שפורסמו ע"י הנתבע מהווים פרסום לשון הרע כמשמעות מונח זה
20 בחוק. הצגת התובע כמי שדומה לאל-לבגדאדי, מהווה פרסום שנועד לפגוע בשמו הטוב,
21 להשפילו בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז וללעג מצדם. התובע סקר בסיכומיו
22 פסיקה רלוונטית והוסיף, כי הנתבע פעל בחוסר סבירות ובחוסר תום לב, כך שאין הוא יכול
23 להיחלץ מפרסום זה על יסוד ההגנות המעוגנות בחוק. לעניין הפיצוי, התובע הגביל את
24 דרישתו לפיצוי ללא הוכחת נזק בסך של 50,000 ₪.
25
26 9. מהצד השני של המתרס, הנתבע טען כי המדובר בתביעה קנטרנית וטורדנית, אשר מטרתה
27 להפחיד ולהרתיע את הנתבע ואחרים מלממש את זכותם הבסיסית להבעת עמדה בעניין
28 העומד במוקד השיח הציבורי. הסוגיה בה עסקין בעלת חשיבות ציבורית, נוגעת ליחס
29 הראוי למיעוט וניצול אנשי הדת למעמדם בעניינים ציבוריים שנויים במחלוקת.
30
31 10. הדבר נכון ביתר שאת, כך נטען, שעה שעסקין בעניין בעל חשיבות ציבורית ממעלה
32 ראשונה ונוגע לאיש ציבור בעל נגישות רבה לכלי התקשורת. הפרסומים הנטענים הינם



בית משפט השלום בעכו

תא"מ 14-09-21621 נדאף נ' חדאד

תיק חיצוני:

1 לגיטימיים והם חלק בלתי נפרד מסוגיית גיוסם של הצעירים הנוצרים לשירות צבאי.
2 הפרסומים לא הופנו כנגד התובע אישית, אלא נגד הדעה בה הוא אוחז. זאת ועוד, נטען, כי
3 עסקינן בהבעת דעה לגיטימית בעניין הקצנה דתית ו/או ניצול דת לצרכים פוליטיים, שאין
4 בה לשון הרע. כך גם הדבר לגבי הפרסומים האחרים, כפי שנטען ע"י הנתבע, מדובר
5 באמרות כלליות שלא דווקא הופנו לתובע והן מהוות הבעת דעה מותרת וחוקית.

6
7 11. לטענת הנתבע, לפני הוצאת הצו של שר הביטחון מיום 3.9.14, אשר הכריז על דאע"ש
8 כהתאגדות בלתי מותרת, לא היה כל רבב בלהצטרף ו/או לתמוך בארגון זה, ולפיכך,
9 משהפרסום נשוא התביעה נעשה עובר לפרסום הצו אין בדבר כדי להוות לשון הרע.

10
11 12. הנתבע הוסיף, כי במידה וייקבע שעסקינן בפרסום העולה כדי לשון הרע, אזי המקרה חוסה
12 בצל הגנת "הפרסום המותר" לפי סעיף 13 לחוק. הנתבע אף טען לתחולת ההגנה שעניינה
13 פרסום בתום לב והפנה לסעיף 15 לחוק, ולחילופין הנתבע גם סומך על הקבוע בסעי' 19
14 לחוק.

תהליך הבדיקה

15
16
17 13. המתווה לבחינת תחולת החוק מורכב מארבעה שלבים:

18
19 "תרשים הזרימה בתביעות לשון הרע הוא כלהלן: בשלב הראשון
20 נבחנת השאלה אם הביטוי מהווה לשון הרע על פי אחת מארבע
21 החלופות בהגדרה שבסעיף 1 לחוק, והאם מתקיים יסוד הפרסום
22 כמשמעותו בסעיף 2 לחוק. רק אם התשובה חיובית עוברים לשלב
23 הבא ובוחנים אם הביטוי נהנה מאחת החסינויות המוחלטות
24 (פרסומים מותרים) הקבועות בסעיף 13 לחוק. אם נכנס הפרסום
25 לד' אמות אחת החסינויות - דין התביעה להידחות. אם לא כן, אנו
26 עוברים לשלב הבא ובוחנים אם הפרסום מוגן על פי אמת המידה
27 הקבועה בסעיף 14 לחוק על שתי רגליה - אמת בפרסום ועניין
28 ציבורי. אם הפרסום אינו נהנה מהגנה זו, יש להמשיך ולבחון אם
29 הפרסום מוגן בתום ליבו של המפרסם, בגדר אחת מהחלופות
30 הקבועות בסעיף 15 לחוק במשולב עם חזקות תום הלב בסעיף 16.
31 היה ונתברר כי הפרסום אינו נהנה מהגנת סעיף 14 או מהגנת
32 סעיף 15, או-אז עוברים לשלב הרביעי של הסעדים" (דברי כב'



בית משפט השלום בעכו

תא"מ 14-09-21621 נדאף נ' חדאד

תיק חיצוני:

1 השופט עמית בעמ' 104 בע"א 751/10, 1236-7/10 פלוני נ' דר'
2 אילנה דיין-אורבך ואח' להלן פרשת "אילנה דיין".

3
4 14. בהתאם לתרשים זה דרכנו תחל במתן תשובה לשאלה האם עסקינן בפרסום המגלם בחובו
5 לשון הרע?.

6
7 לשם מתן תשובה נכונה לשאלה זו, חובה תחילה לעמוד על המתח בין שני ערכי היסוד,
8 הזכות לחופש הביטוי אל מול הזכות לשם הטוב, איזון שלו חשיבות רבה במתן מענה ראוי
9 ונכון לשאלה זו.

התחרות בין זכויות היסוד

10
11
12 15. כפי הגישה שהייתה רווחת בעבר, בקביעת משמעותו של הפרסום אין ליחס משקל מיוחד
13 לשאלת האיזון בין ערכי היסוד שלה חשיבות אך בשלב מתקדם עם בחינת תחולת ההגנות
14 וקביעת היקף התפרשותן: "ההתחשבות בזכות הנפגע, בנושא הפרסום ובתועלתו
15 הציבורית, אינה באה לידי ביטוי בהגדרת לשון הרע בסעיף 1 לחוק, כי אם בהוראות החוק
16 האחרות ובכללן ההגנות הקבועות בחוק. דומה כי בגישה זו יש כדי להתחשב בזכותו של
17 איש הציבור לשם טוב, שכן ניתנת לו האפשרות להיכנס מבעד לפתחו של חוק איסור לשון
18 הרע אולם במקביל, ניתן משקל נכבד לחופש הביטוי ולזכות הציבור לדעת במסגרת
19 פרשנות ההגנות" (ע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו(2) 607, בעמ' 623-624; ראו גם: ע"א
20 323/98 אריאל שרון נ' עוזי בנזימן, פ"ד נו(3) 245, 267 ועמ' 273). אולם לאחרונה, ניתן
21 להצביע על מגמה שונה המעידה על מפנה בפסיקה: "כאן המקום להעיר כי לעמדתנו, את
22 בחינת העניין הציבורי שבפרסום מסוים יש לערוך לא רק לאחר שנקבע כי יש בפרסום
23 משום לשון הרע (שאינו נבדקת השאלה אם חרף כך – בשל העניין הציבורי שבו – מוגן
24 הביטוי והמפרסם לא יישא באחריות בגין לשון הרע), אלא גם אגב בחינת השאלה אם
25 פרסום פלוני הוא בבחינת לשון הרע אם לאו. זאת, בשל כך שלזהות הנפגע – אם הוא דמות
26 ציבורית – צריך שיינתן משקל גם בקביעה אם פרסום מסוים כלל מהווה לשון הרע, נוכח
27 הצורך לאזן בין חופש הביטוי לבין הזכות לשם טוב, כאמור לעיל. איזון זה תחולתו נפרשת
28 על פרשנות דיני לשון הרע כולם, על נדבכיהם השונים.."(פסקה 12 בעניין Canwest
29 Global Communications Corp נ' אלי עזר ואח' שלעיל, והאסמכתאות שם).

30



בית משפט השלום בעכו

תא"מ 14-09-21621 נדאף נ' חדאד

תיק חיצוני:

16. במספר פסקי דין שניתנו בערכאות הדיוניות הובעו דעות שונות לעניין הצבת נקודת האיזון בין שני ערכי יסוד אלו באשר לפרסום וירטואלי שנעשה ברחבי הרשת, זאת בעקבות דברי כב' השופט ריבלין, שנאמרו אגב אורחא, בזו הלשון:

"לטעמי, נדרשת הסדרה של הנושא, אך בהיעדר עדכון ראוי של דיני לשון הרע הקיימים מוטב להחילם "בשינויים המתחייבים" מאשר להניח קיומה של לאקונה. השינויים המתחייבים כוללים היבטים שונים של הפרסום באינטרנט, ובהם: המשקל המועט שניתן לעיתים קרובות להתבטאויות במסגרת תגובות בכלל, ובמסגרת תגובות אנונימיות בפרט; ריבוי התגובות באופן שלעיתים קרובות הפרסום המשמיץ "נבלע בהמון"; והנגישות של הנפגע-עצמו, ושל שוחרי טובתו, לאותם אתרים שבהם נעשה הפרסום הכולל לשון הרע, והיכולת לפרסם הכחשות ותגובות מתאימות ("התרופה לדיבור הפוגע – היא דיבור נוסף" – עניין בן גביר, פס' 17 לפסק-דיני). כל אלה עשויים לעיתים תכופות לייתר את הצורך האמיתי בקיומה של תביעת לשון הרע, ואף להפוך את טענות הנפגע ל"זוטי דברים" (פסקה 18 ברע"א 4447/07 רמי לוי נ' ברק אי.טי.סי. [1995] החברה לשרותי בזק בינלאומיים בע"מ [פורסם במאגרים]).

17. בעקבות דברים אלה הובעה הדעה לפיה, בבחינת קיומו של לשון הרע לעניין פרסומים שנעשו במסגרת אתר שיתופי ברשת, נכון ליתן מראש את הבכורה לחופש הביטוי על פני הזכות לשם הטוב (פסקה 25 בתא"מ (צפת) 54888-01-12 מאיר וקנן נ' מוטי מועלם [פורסם במאגרים]). עמדה אחרת מאשרת שאכן מתקיים שוני בישום דיני לשון הרע המסורתיים באשר לפרסומים שנעשו במרחב הווירטואלי, אם כי כל מקרה ידון לגופו וכפי נסיבותיו, תוך הדגשה שהדבר לא מקנה הגנה מוחלטת ואינו מקים חסינות מפני תביעה לפי החוק (פסקה 35 בת"א (קריות) 47032-04-14 שלומית סטרונגו נ' מירב פלד [פורסם במאגרים]).

מפאת חשיבותו של הנושא לענייננו, אדרש להלן למחלוקת זו שהתגלעה בין הפוסקים.

18. כידוע, המחוקק הביע את עמדתו מפורשות לעניין האיזון הראוי בין זכויות היסוד לחופש הביטוי ולשם הטוב: "ההגנה על שמו הטוב של הנפגע מעוגנת באיסור על פרסום לשון הרע ובקביעה כי במקרים מסוימים תהא בלשון הרע משום עבירה פלילית או עוולה אזרחית.



בית משפט השלום בעכו

תא"מ 14-09-21621 נדאף נ' חדאד

תיק חיצוני:

1 בה בעת נדרש החוק שבא להגן מפני לשון הרע גם לצורך להבטיח את חופש הביטוי,
2 והדבר בא לכלל ביטוי ברשימת ההגנות וברשימת הפרסומים המותרים המנויים בפרק ג'
3 לחוק" (פסקה 76 בדברי כב' השופט ריבלין בעניין "אילנה דיין"). אף שהאיזון בתחרות שבין
4 עקרון חופש הביטוי לזכות לשם הטוב נקבע ע"י המחוקק בגדרי החוק עצמו, עדיין נותר
5 בידי ביהמ"ש ש"ד – איזון שיפוטי- בקביעת משקלם של האינטרסים המתנגשים במצבים
6 מיוחדים (ע"א 214/89 אבנרי ואח' נ' שפירא ואח' פ"ד מ"ג(3) 840, 862); למשל שעה שאחד
7 הערכים מייצג גם אינטרס נעלה ובעל חשיבות מיוחדת, כגון פרסומים הנוגעים לדמות
8 ציבורית ולעניינים בעלי תועלת ציבורית (פסקה 16 בחו"ד כב' השופט ריבלין ברע"א
9 10520/03 איתמר בן גביר נ' אמנון דנקנר {פורסם במאגרים} להלן: עניין "בן גביר").

10
11 19. מסגרת האיזון שנקבעה בחוק לא שוללת, אם כך, את סמכותו של בהמ"ש להסטת נקודת
12 האיזון: "משהמחוקק קבע את האיזון הסטטוטורי בין הערכים המתמודדים, הוא לא
13 ייתר בכך את הצורך באיזון שיפוטי פנימי ביניהם, שתפקידו לצקת תוכן חוקתי לנוסחת
14 האיזון המעוגנת בחוק. האיזון החקיקתי קבע את מסגרת כללי השיקול בין הזכויות
15 המתחרות. האיזון השיפוטי הפנימי בתחומי מסגרת זו מופעל על פי עקרונות חוקתיים
16 המניחים, ראשית, כי הזכות לביטוי והזכות לשם טוב הן זכויות שוות-מעמד נורמטיבי-
17 חוקתי; ושנית – כי הליך האיזון הפנימי מושפע מעקרונות פיסקת ההגבלה, קרי: על פי
18 המימד הערכי, התכלית הראויה, וכללי המידתיות המעוגנים בה. בכך מתמזגים עקרונות
19 האיזון החקיקתי והשיפוטי למיקשה הרמונית אחת" (פסקה 18 בדברי כב' השופטת
20 פרוקצה בעניין "בן גביר").

21
22 20. הפסיקה עקבית וחדה בעניין הפעלת האיזון השיפוטי, ולפיה נכון להפעיל סמכות זו
23 במצבים יוצאי דופן, כגון למקרה וחופש הביטוי מייצג נושא בעל חשיבות ציבורית .
24 המסקנה, אם כך, שעם כל החידושים, ההתפתחויות והשינויים בהפצת המידע באמצעות
25 הרשת וכל עוד העניין לא זכה להסדרה חוקית, המסגרת שהותוותה ע"י המחוקק והפסיקה
26 נותרה בעינה גם לעניין נקודות המוצא שהוצגו לעיל, זאת ביחוד שעה שעסקינן בתביעה
27 פרטית: "לטעמי, כאשר מדובר בהתנגשות בין חופש הביטוי לבין הזכות לשם טוב
28 במסגרת תביעה פרטית לפי חוק איסור לשון הרע - להבדיל מהתנגשות בין חופש הביטוי
29 לבין ערכים אחרים כמו הגנה על רגשות הציבור - האיזון צריך להיעשות אד-הוק, ויש
30 להישמר מנוסחה הכוללת "מקדם" או "מכפיל כוח" לטובת חופש הביטוי".(כב' השופט
31 עמית בעמ' 104 בעניין "אילנה דיין").



בית משפט השלום בעכו

תא"מ 14-09-21621 נדאף נ' חדאד

תיק חיצוני:

- 1 21. יוצא אפוא, שבתביעה פרטית הסבה סביב פרסומים וירטואליים הנעשים ברשת אין
2 להעדיף קטיגורית את חופש הביטוי גם לא להסיט מראש את נקודת האיזון לרעתה של
3 הזכות לשם הטוב. התערבות שיפוטית זו הינה אפשרית במצבים מיוחדים ובמסגרת
4 המרווחים שהמחוקק הותיר והמתווה שהפסיקה קבעה, ולא כקביעה כללית ואפריורית.
5
- 6 22. אזכיר, כי בשלב הראשון התהליך מיועד להתחקות אחרי המשמעות הסבירה העולה
7 מהפרסום והוא מושפע גם ממכלול הנסיבות האופפות את דבר הפרסום (פרשת "אפל"
8 הנ"ל, 622). בבחינת משמעותו ועוצמתו השלילית של הפרסום שנטען כי הינו מכפיש נכון
9 לתת את הדעת גם לתכני הפרסום תוך שקילת הנסיבות האופפות אותם. מכאן, לעניות
10 דעתי הכוונה "בשינויים המתחייבים" בדבריו של כב' השופט ריבלין (בעניין "רמי לוי"
11 שלעיל) הינו מתן משקל ראוי לנסיבות המיוחדות את הפרסום שנעשה ברשת.
12
- 13 23. החידוש והייחוד בה נעשה פרסום זה לא פורצים, לכשעצמם, את מתחם האיזונים
14 שנקבעו בגדרי החוק אלא מחייבים התייחסות והתחשבות במאפייניו ונסיבותיו המיוחדות.
15 השוני לא מבטל את ההסדר ולא מסיט, בפני עצמו, את נקודת האיזון, אלא מצביע על
16 נסיבות מיוחדות ואפיונים בעלי משקל כגון: "פרסומים נבלעים בשיח הציבורי
17 השיתופי, הינם דעה אחת מני רבים, מידת אמיתותם נתונה לביקורת וסגנונם אינו חורג
18 מתוכן רדוד, ירוד ובוטה אשר הפך לסימן היכר של רבים מהגולשים הישראלים,
19 ב"פוסטים", בתגובות וברשתות חברתיות" (סעיף 27 בעניין "קננין" שלעיל), כל אלה וגם
20 נסיבות אחרות, כגון מקום הפרסום, היות המפרסם אנונימי, פרסום במסגרת תגובות או
21 כפוסט, הנגישות של הנפגע לפורום בו נעשה הפרסום, אפשרותו להגיב ועוד כהנה והנה
22 נסיבות, שנכון לשקול בהיותן ממאפייניו של הפרסום הספציפי הן בשלב של בחינת משמעות
23 הפרסום וגם ישום ההגנות.
24
- 25 24. ההשלכה של נסיבות אלו על מלאכת האיזון בין זכויות היסוד המתנגשות הינה שולית;
26 עם זאת, עדיין לנסיבות אלו חשיבות ומשקל עצמאי ואף במקרים מתאימים, בכוחן
27 להקהות מעוצמתו של הפרסום, להפוך אותו ללא רלוונטי או כזה הנמנה על "זוטי
28 הדברים", הן במסגרת בחינת עוצמתו של הפרסום והן ביסוּם ההגנות.
29
- 30 25. יוצא אפוא, כפי שבכל פרסום "מושא הביטוי ונושאו" (פסקה 16 בדברי כב' השופט
31 ריבלין בעניין "בן גביר") ביחוד באשר לפרסום הנעשה בספירה הציבורית, עשויים להטות
32 את הכף לכיוון חופש הביטוי, הדבר הינו נכון גם בפרסומים הנעשים באתרים למיניהם.
33 כמו שבכל פרסום אחר בוחנים אם קיימת הצדקה להתערבות באיזון באם זכות היסוד



בית משפט השלום בעכו

תא"מ 14-09-21621 נדאף נ' חדאד

תיק חיצוני:

- 1 לחופש הביטוי מייצגת ומיועדת להגן גם על אינטרסים כלליים וציבוריים בעלי משקל,
2 הרי הדבר נכון גם באשר לפרסומים הנעשים ברחבי הרשת, ולא משום האפיונים והייחוד
3 של פרסום זה. עם זאת, הדבר לא מבטל את משקלם של הנסיבות המייחדות את הפרסום
4 הספציפי, שנכון גם לשקול, ולהן חשיבות לפעמים אף מכרעת בקביעת משמעותו של
5 הפרסום וגם יישום ההגנות.
6
- 7 26. לסיכום, התערבות באיזון הקבוע בגדרי החוק אפשרית בכל פרסום כאשר: "נקודת
8 האיזון הראויה בין הערכים הנוגדים - חופש הביטוי מול הזכות לשם טוב - נחתכת על פי
9 משקלם היחסי של ערכים אלה. האיזון מושג כפרי הערכה ערכית עקרונית, תוך יישום
10 הערכה מושגית זו על נסיבותיו המיוחדות של המקרה" (פסקה 1 לחו"ד של כב' השופטת
11 פרוקצה בפרשת "בן גביר"); הווה אומר, בכל מקרה קונקרטי נכון וראוי לשקול עוד
12 בתחילת התהליך את שאלת האיזון שנעשית במישור הערכי, (פסקה 12 בע"א 6903/12
13 Canwest Global Communications Corp נ אלי עזר ואח' [פורסם במאגרים]). לאחר
14 מלאכת האיזון ניגשים לבחינת משמעותו של הפרסום במקרה הקונקרטי בהתחשב
15 בנסיבותיו והייחוד של כל פרסום, כאשר האיזון שנקבע חייב לרחף ברקע ולזכות למשקל
16 ראוי בקביעת המסקנה הסופית. קביעת נקודת האיזון הראויה תוך ישומה ושקלולה עם
17 נסיבותיו המיוחדות של כל מקרה ומקרה היא שסוללת את הדרך לכיוון התוצאה הראויה.
18
- 19 27. עתה אתייחס למקרה דנן ואתחיל במתן מענה לשאלה, האם במקרה זה קיימים טעמים
20 שיצדיקו מתן הבכורה לחופש הביטוי?.
- 21
- 22 28. בענייני בתחרות שבין שני ערכי יסוד אלו נראה, כי הכף נוטה לכיוון חופש הביטוי מהטעם
23 שעסקינן בנושא הנמצא במוקד השיח הציבורי וגם בדמות ציבורית.
24
- 25 29. התובע הוא שבחר לעמוד בעין הסערה בעניין ציבורי מובהק, הקים את הפורום ואף נשא
26 את הדגל לקידומו של הרעיון ולמימושו. הציבוריות שבגישתו ובמעמדו הינה תוצר של
27 תפקידו כמנכ"ל עמותת פורום גיוס העדה הנוצרית, פועלו הציבורי להפיכת הרעיון בו הוא
28 דוגל לבר מימוש וגם בשל העובדה: "... שנגיעתו לענייני ציבור והשפעתו עליהם הן רבות
29 יותר, וככל שהופעתו בציבור וגישתו לאמצעי התקשורת רבות יותר. יש שעקב מעורבותו
30 של אדם בעניין הנוגע לציבור יש לראותו כ'דמות ציבורית' לצורך העניין הנדון, ויש
31 שהמעמד הציבורי נקבע בשל היותו נושא משרה ציבורית או תפקיד ציבורי" (עניין "אפל"
32 עמ' 620)



בית משפט השלום בעכו

תא"מ 14-09-21621 נדאף נ' חדאד

תיק חיצוני:

- 1
- 2 30. יתרה בכך, גם אם אין לראות בתובע כבעל מעמד ציבורי כללי, הרי לעיתים הקביעה באשר
- 3 לקיומו של מעמד ציבורי מבוססת על מעורבות בעניין בודד בעל משקל ציבורי, כפי ענייננו,
- 4 תוך הבעת עמדה ברורה ועמידה בחזיתה: "של מחלוקת ציבורית, מתוך מטרה להשפיע על
- 5 ההכרעה בעניינים שעל הפרק, ובכך 'הזמין' תשומת-לב וביקורת ציבורית על פעולותיו או
- 6 התנהגותו" (רע"א 3614/97 דן אבי יצחק ואח' נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ ואח',
- 7 פ"ד נג(1) 26, עמ' 79).
- 8
- 9 31. היות הרעיון שאותו התובע מבקש לקדם בעל חשיבות ציבורית, נמצא במוקד השיח, לו
- 10 השלכות חברתיות ואחרות רבות, והתובע הוא שבחר לעמוד באור הזרקורים ולחשוף את
- 11 עצמו לפגיעה בפרטיותו ולביקורת כלפיו, מצדיקים העדפת חופש הביטוי כדי לאפשר
- 12 זרימה חופשית של מידע והבעת עמדות ענייניות ללא מורא; דבר שעשוי גם להפרות את
- 13 השיח הציבורי ולקדם את התכלית העומדת ביסודו של המשטר הדמוקרטי.
- 14
- 15 32. בצד זאת, מתן הבכורה לערך של חופש הביטוי לא הופכת את שמו של כל הנוטל חלק
- 16 בעניין ציבורי, לרבות התובע, להפקר. גם איש ציבור חרד לשמו הטוב שהוא נכס יקר
- 17 ופגיעה בו עלולה להסב לו נזק רב.
- 18
- 19 33. יוצא אפוא, נסיגת הזכות לשם הטוב בפני חופש הביטוי מצדיקה במקרה זה שינוי במערך
- 20 האיזונים, אך אין לפרש את הדבר כביטול לזכותו של התובע לשם הטוב; זכות זו עודנה
- 21 קיימת, היא בעלת משקל ואף ראוייה להגנה.
- 22
- 23 **הפרסום ומשמעותו**
- 24 34. בפועל אין מחלוקת שעסקינן בפרסום כמשמעותו בחוק, שכן בחינת הפרסום מעלה, כי
- 25 הדברים וגם התמונות הגיעו לאנשים אחרים זולת הנתבע, והראיה שחלק מהקוראים אף
- 26 הגיבו לדבר הפרסום. מכאן, ברור הוא כי הפוסט הנ"ל יחד עם אמרותיו של הנתבע
- 27 מקימים את הגדרת הפרסום כפי שקיבלה ביטוי בסעיף 2 לחוק.
- 28
- 29 35. עסקינן, אם כן, בפרסום, אך אין בכך די כדי לבסס את הפרת העוולה בהתאם לחוק. נוסף
- 30 לכך, חובה לבחון אם הפרסום מהווה לשון הרע, כאשר תהליך פרשני זה מחייב תחילה
- 31 עיבוד הפרסום הגולמי לשם חילוץ המשמעות העולה הימנו, ולאחר מכן מתן תשובה
- 32 לשאלה, האם המשמעות מגלמת בחובה פוטנציאל לפגיעה בכבודו של התובע? מלאכה זו



בית משפט השלום בעכו

תא"מ 14-09-21621 נדאף נ' חדאד

תיק חיצוני:

- 1 נעשית תוך היזקקות למבחן אובייקטיבי ומנקודת מבטו של "האדם הסביר" שהלך נפשו
2 ותפיסתו משקפים את המציאות היומיומית והרגילה, (ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ
3 בע"מ ואח' נ' חברת החשמל בע"מ ואח', פ"ד לא(2) 281, ע"א 809/89 משעור נ' חביבי, פ"ד
4 מז(1) 1; ע"א 466/83 שאהה נ' דרדריאן פ"ד לט(4) 734).
- 5
- 6 36. יודגש, כי: "פרשנות זו יש להשעין הן על מובנם הפשוט של דברי הפרסום המפורשים, והן
7 על האמור "בין שורותיו", כפי שמכלול זה עשוי להתקבל ולהתפרש בעיני האדם הסביר"
8 (פסקה 17 בע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי [פורסם במאגרים]) וגם: "משמעות הפרסום
9 נבחנת לא רק על סמך המילים המדויקות שבהן השתמש המפרסם, אלא גם אל מול
10 הנסיבות החיצוניות הסובבות את הפרסום" (פסקה 84 בחו"ד של כב' המשנה לנשיאה
11 השופט ריבלין בעניין "אילנה דיין-אורבך").
- 12
- 13 37. נכון, אם כן, להשקיף על הפרסום בכללותו ואל לנו להוציא דברים מהקשרם תוך עיוות
14 המשמעות הטבעית והרגילה שהאדם הסביר עשוי לקלוט מקריאתו לדברי הפרסום
15 בכללותם; ואף יש להתעלם כליל מדעתו של המפרסם, גם אם דעה זו משתקפת בפרסום,
16 תוך שאיפה לאיתור התוכן והמסר כפי שנקלטו בעיניו של האדם הסביר, (ע"א 740/86
17 תומרקין נ' העצני, פ"ד מג(2) 333).
- 18
- 19 38. שמו של אבו בכר אל-בגדאדי עלה רבות לכותרות בהקשרים שליליים. מי לא נחשף
20 למעלליו של אל-בגדאדי המייסד והמנהיג של ארגון הטרור דאע"ש הידוע לשמצה ושאין
21 אכזר ממנו בימינו אלו: "ארגון שהאידיאולוגיה הקיצונית והרצחנית שלו היא מן
22 המפורסמות שאינן צריכות ראיה" (דברי כב' השופט עמית בפסקה 14 בבש"פ 6539/15 מ"י
23 נ' כרים בן מורסל אבו סאלח [פורסם במאגרים]). ארגון זה והעומד בראשו אחראים
24 לזוועות, לרצח של המונים, לפיגועים מזעזעים וכל זאת לשם קידומה של אידאולוגיה דתית
25 קיצונית תוך שלילה מוחלטת עד כדי חיסול והשמדה של כל הדוגל באמונה שונה או בדעה
26 אחרת.
- 27
- 28 39. לא אכביר במילים מעבר לאמור לעיל ודי בהם כדי לתאר ולשקף את אופיו, תכונותיו
29 והשקפת עולמו של אל-בגדאדי. אזכור שמו של האחרון מעורר באופן מידי אצל כל אדם
30 סביר אף יותר מהתכונות, המשמעויות והתיאורים שלעיל. במקרה זה הנתבע מעצם
31 העובדה שהציב את התובע בתיבה אחת עם אל-בגדאדי הרי בכך יחס לו את שלל תכונותיו
32 השליליות, עמדתו הפסולה מוסרית ואנושית של אל-בגדאדי, השוואה שלגביה נקבע בשורה
33 ארוכה של פסקי דין כי הינה מהווה לשון הרע (דיני לשון הרע, אורי שנהר, עמ' 130



בית משפט השלום בעכו

תא"מ 14-09-21621 נדאף נ' חדאד

תיק חיצוני:

- 1 והאסמכתאות (שם); באם נותר ספק בליבו של כל מי שראה את מסגרת התמונות, אזי
2 הנתבע דאג להסירו בציינו כי עסקינן בשני צדדים לאותו המטבע.
3
- 4 40. עם כל החשיבות שנכון לייחס לחופש הביטוי, לפתיחות ולסובלנות שמעודדים ריבוי
5 ההשקפות בחברה, אולם עוצמתו השלילית של פרסום זה מזדקרת לעין ואף צורמת. המסר
6 שנקלט ע"י האדם הסביר מפרסום זה מחייב תגובה תקיפה, משום שאין אף זיקה בין
7 פרסום זה להבעת עמדת לגיטימית או לביקורת עניינית, אלא דווקא כל מטרתו היא פגיעה
8 בנתבע וללא כל תכלית הראויה לשמה: "עם זאת, מהותן האמיתית של האמירות
9 הפוגעניות אינה ביקורת עניינית על האידיאולוגיה של המבקש וחברי תנועתו, ועל
10 פעולותיהם למימוש רעיונות אלה. עיקרן בפגיעה במבקש במטרה לבזותו ולהשפילו. הן
11 נתקבלו והובנו כדברי נאצה אישיים קשים, שאין דבר בינם לבין ביקורת, נוקבת ככל
12 שתהיה, על השקפותיו והתנהגותו. הן הוטחו במבקש בלא קינטור והתגרות מצידו.
13 ככאלה, אמירות אלה, בוטות ככל שהיו, לא קדמו באופן אמיתי את תכלית חופש הביטוי
14 במשמעותו האמיתית, אלא שקפו רוח של אלימות מילולית פוגענית שלא היה בה כדי
15 לקדם את תכליות השיח הציבורי." (עניין "בן גביר" בעמ' 81).
- 16
- 17 41. ושוב, אמנם נכון הדבר כי ראוי שתהליך הישום ייעשה בזהירות תוך מתן המשקל הראוי
18 והמוביל לחופש הביטוי, (ע"א 3199/93 קראוס נ' ידיעות אחרונות בע"מ ואח', פ"ד מט(2)
19 843); עם זאת, פרסום זה לא מקדם ולא משרת את חופש הביטוי בשום צורה שהיא,
20 ודווקא חותר קשות תחת זכותו של התובע לשם הטוב, שאף היא, כפי שהזכרתי, מהווה
21 זכות יסוד בכל משטר דמוקרטי שאין לבטל אותה. להשוואת התובע עם אל-בגדאדי
22 במקרה זה הייתה תכלית אחת ויחידה והיא להביע סלידה מהתובע והעמדה שהוא מייצג,
23 לבזות אותו, להשפילו ולהשניאו על הבריות.
- 24
- 25 42. זה היה הרושם שמתקבל בעיניו של כל אדם סביר ואשר נקלט גם ע"י המגיבים בעמוד
26 הנתבע. בין המגיבים היה אחד שעל אף העובדה שהצהיר כי הינו חולק על הרעיון שהתובע
27 מנסה לקדם, אולם הסתייג מההשוואה שנעשתה ע"י הנתבע. דבריו חשובים ומכאן ראיתי
28 להביאם:
- 29
- 30 "אין הסכמה עם נדאף ולא עם דעותיו, אבל לדמותו לדאע"ש
31 הדבר אינו נכון ורחוק מהאמת !!!!!!! לנדאף דעות משלו וזכותך
32 להסכים או להתנגד אבל לא שמעתי על אף תוקפנות מצד נדאף



בית משפט השלום בעכו

תא"מ 14-09-21621 נדאף נ' חדאד

תיק חיצוני:

1 **וקבוצתו על אף אדם בגלובוס או השגת גבול של חירות או הרג של**
2 **אדם על רקע דתו או שייכותו"**

3
4 והוסיף בתגובת נוספת:

5
6 **"האם נדאף הפך להיות אלוף בצבא הישראלי ??? אנו חברה רבת**
7 **דעות וגישות וזכותו לקרוא לגיוס וזכותך לחלוק עליו וזכות האזרח**
8 **(הנוצרי במקרה זה) איזה דרך לבחור, אבל מכאן עד להשוות**
9 **נדאף בדאע"ש הדרך ארוכה ואינה ריאלית ואינה צודקת אף**
10 **מקפחת חברי היקר."**

11
12 דברים אלה ממחישים את המסר השלילי ביותר שנקלט ולא מותירים ולו ספק באשר
13 למסקנתי שלעיל.

14
15 43. כזכור הנתבע טען, בכתב הגנתו ובסיכומיו, כי עד להכרזת שר הביטחון מיום 3.9.14 על
16 דאע"ש כהתאחדות בלתי מותרת: **"אף לא היה כל רבב בלהצטרף ו/או לשבח ו/או לתמוך**
17 **בדאע"ש.."** (סעי' 8 לסיכומי הנתבע); משום כך ומהטעם שההשוואה מושא עניינינו נעשתה
18 בסוף יולי 2014 לפני מועד ההכרזה, אזי אין בה כל פסול ומוטעה לראות בה כלשון הרע.

19
20 44. אכן ביום 3.9.14 ומתוקף סמכותו בהתאם לתקנה 84(1)(ב) לתקנות ההגנה (שעת חירום),
21 1945 שר הביטחון הכריז על דאע"ש כהתאחדות בלתי מותרת כמשמעות הדבר בתקנות
22 אלו, אולם עדיין הדבר לא שולל את מסקנתי; אדרבה, אני סבור כי הדבר דווקא מהווה
23 חיזוק. הכרזה זו, מן הסתם, לא התקבלה מחלל ריק וגם לא הייתה פרי של החלטה רגעית,
24 אלא, סביר להניח, כי הינה תוצר של תהליך ובעקבות חשיפה אף ממושכת לזוועות שנעשו
25 בידי דאע"ש במשך תקופה ארוכה שלבטח קדמה למועד הפרסום; משכך, הכרזה זו יכולה
26 להוות אינדיקציה ולשמש חיזוק גם אם נעשתה בסמוך לאחר הפרסום. והעיקר הוא,
27 שהעדרה בזמן הפרסום לא שוללת את המסקנה כי יחוס תכונות האופי ומעשיו של אל-
28 בגדאדי לתובע, שהיו ידועים לכל גם בזמן הפרסום, מהווה לשון הרע. הבחינה נעשית
29 מנקודת מבטו של האדם הסביר, וכפי שהרחבתי מקודם, עם או בלי הכרזה, הרושם
30 שמתקבל בעיניו של האדם הסביר הינו חד וברור ולפיו קיים דמיון בין אל-בגדאדי על שלל
31 תכונותיו השליליות לתובע.
32



בית משפט השלום בעכו

תא"מ 14-09-21621 נדאף נ' חדאד

תיק חיצוני:

1 45. באשר לשאר הפרסומים עליהם סומך התובע נראה כי יהיה מוקשה לקבוע כי הינם עונים
2 על הגדרת לשון הרע. בהתחשב במשקל הכבד שנכון ליתן לחופש הביטוי במקרה זה,
3 חשיבותו של העניין הציבורי מושא הפרסומים, הרי ברור שחלקם רחוק מלהוות דברי
4 הכפשה של התובע, וחלקם האחר, על אף החריפות ובוטות שמאפיינות אותם, הם קרובים
5 אך לא עוברים את המשוכה הגבוהה שנכון להציב במקרה זה לתחולתו של החוק. מכל
6 מקום, לא ראיתי טעם להכביר במילים בעניין פרסומים אלה משום שהחלטתי לקבל את
7 טענתו העיקרית של התובע, כך שקביעה לכאן או לכאן לעניין יתר הפרסומים, אין בה כדי
8 לשנות או להשליך על התוצאה הסופית.

9

10

11

ההגנות

12

46. הנתבע טען לתחולת ההגנות שבסעי' 13, 14 ו-15 לחוק.

13

14

47. לעניין סעי' 13 ברור הוא שהמקרה דנן לא נמנה על אף אחד מהפרסומים המותרים המנויים
15 בסעי' 13 לחוק, ובפועל עסקינן בטענת סרק.

16

17

48. הנתבע מפנה לסעי' 14 לחוק. לעניין טענה זו ועל רקע הדברים שהקדמתי, ברור הוא כי
18 היסוד הראשון בדבר אמיתות הפרסום לא מתקיים בנסיבות, דבר שמצדיק דחיית טענה זו.
19 כפי שנקבע: "היסוד הראשון הוא עובדתי בעיקרו, ועניינו – השוואה בין תוכן הפרסום לבין
20 המציאות העובדתית" (עמ' 66 בעניין "בן גביר" שלעיל), כאשר לא יכולה להיות מחלוקת כי
21 עובדתית זיהוי התובע עם אל-בגדאדי חסרת כל זיקה למציאות, משלא ניתן לאתר מכנה
22 משותף גם לא קווי דמיון כלשהם בין התובע לאידיאולוגיה של דאע"ש והעומד בראשה.
23 גם היסוד השני לא מתקיים בענייננו, משום: "קשה למצוא ענין ציבורי בביטוי שעיקר
24 תכליתו לפגוע ולגדף, ואין מאחוריו אמירה תוכנית עניינית" (עמ' 67 בעניין "בן גביר"
25 שלעיל).

26

27

49. הנתבע גם הפנה לסעי' 15 לחוק, אלא שסעי' זה לא יכול לחול בנסיבות משום שסביר לקבוע
28 כי הנתבע פעל בחוסר תום לב. הפרסום, כפי ענייננו, שנועד כולו להשפיל, להעליב ולפגוע
29 חורג ממתחם הסבירות ואין לסווגו כזה שנעשה בתום לב ("שנהר", עמ' 262). אף יתרה
30 מכך, די בכך שבנסיבות חזקת היעדר תום הלב על שלושת חלופותיה הקבועות בסעי' 16(ב)
31 לחוק חלה על מקרה זה כדי להוביל לדחיית טענת הנתבע. לבד מהטענה האחרון לא פרט
32 את התשתית הבסיסית העומדת ביסוד טענתו לתחולת סעי' 15 וגם לא התאמץ להפריך
33 החזקה שבסעי' 16(ב) השוללות את תום לבו.



בית משפט השלום בעכו

תא"מ 14-09-21621 נדאף נ' חדאד

תיק חיצוני:

הפיצוי

1
2
3 50. ככלל, הפיצוי שאינו תלוי בהוכחת קיומו של נזק, שואף לביסוסה של ההכרה בכך שדיבתו
4 של התובע הוצאה ללא הצדקה וחותר לתיקון המעוות תוך ליטוש זכותו של התובע לשם
5 הטוב, (רע"א 4740/00 אמר ואח' נ' יוסף ואח', פ"ד נה (5) 510). לעיתים, כשעסקינן בפגיעה
6 קשה המלווה בכוונה זדונית או נעשית בחוסר תום לב, נודעת חשיבות להיבט העונשי וגם
7 ההרתעתי, (ראו, ע"א 259/89 הוצאת מודיעין בע"מ ואח' נ' ספיר, פ"ד מו (3) 4; ע"א 802/87
8 נוף נ' אבנרי, פ"ד מה(2) 489). שיעור הפיצוי נכון, אם כן, כי יגלם בחובו גם את היקף
9 התפוצה וגם חומרת הפגיעה. ככל שהפרסום נעשה בהיקף רחב וההאשמות חמורות יותר,
10 אזי ראוי להעלות את רף הפיצוי (עניין "בן גביר" עמ' 87). ועוד, לעיתים מתן הזדמנות
11 בזמן אמת לתובע להגיב: "מקרה אף היא במידת מה מעוקצם של הדברים." (עניין "בן
12 גביר" בעמ' 116).

13
14 51. יצויין, שטענתו של הנתבע להקלה בקביעת הפיצוי על יסוד סעי' 19 נטענה בשפה רפה ולא
15 זכתה לפירוט וממילא לא להוכחה, טעם שבפני עצמו מצדיק דחייתה. אוסיף, דברי
16 שציינתי מקודם לעניין עוצמתו השלילית של הפרסום וגם התנהלותו חסרת תום הלב של
17 הנתבע, היעדר התנצלות מצידו וגם העובדה שאין בפנינו חזרה על פרסום קודם תוך ציון
18 המקור, שומטות את הבסיס תחת תחולת כל החלופות הקבועות בסעי' זה.

19
20 52. לאחר שהדרכתי את עצמי בכל השיקולים שלעיל, כן בחנתי את היקפו של הפרסום, מידת
21 הפגיעה בתובע ובשמו הטוב, התנהלות הנתבע הנגועה במידה מסויימת של חוסר תום לב,
22 מעמדם של שני הצדדים, וגם אופיו של הפרסום והנסיבות האופפות פגיעה זו, אני רואה
23 בנסיבות לחייב את הנתבע לפצות את התובע בתשלום סך של 35,000 ₪.

סוף דבר

24
25
26 לאור כל האמור לעיל, אני מקבל את התביעה ומחייב בזאת את הנתבע לפצות את התובע בתשלום
27 סך 35,000 ₪.

28
29 הנתבע גם ישלם לתובע הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסכום כולל בסך 5,000 ₪.

30
31 הסכומים ישולמו לתובע באמצעות ב"כ תוך 30 יום מהיום, שאם לא כן ישאו הפרשי הצמדה וריבית
32 החל מהיום ועד ליום התשלום המלא בפועל.

33



בית משפט השלום בעכו

תא"מ 14-09-21621 נדאף נ' חדאד

תיק חיצוני:

המזכירות תמציא פס"ד זה לצדדים.

ניתן היום, כ"ד כסלו תשע"ו, 06 דצמבר 2015, בהעדר הצדדים.

אברהים בולוס, שופט

1
2
3
4
5
6
7
8